

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวทางเรือ ล่องแม่น้ำปิงในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ผลกระทบและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น นโยบายของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงการดำเนินงานของกิจการเรือท่องเที่ยว เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการท่องเที่ยวทางเรือ และเพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการและผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และค้นคว้าแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมของประชาชน ธุรกิจท่องเที่ยว การตลาดการท่องเที่ยว ตลาดบริการ ปัจจัยดึงดูด ผลกระทบทางการท่องเที่ยว ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และงานวิจัยเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์และความคาดหวังและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งแนวคิดและงานวิจัยเหล่านี้ ช่วยทำให้ผู้วิจัยเข้าใจในสาระและแนวทางที่จะดำเนินการศึกษามากยิ่งขึ้น

จากขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในเนื้อหาที่กำหนด และดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยอย่างมีระบบ โดยอยู่ภายใต้ขอบเขตของพื้นที่ ประชากร และระยะเวลา ซึ่งได้นำเสนอผลการศึกษาไปแล้วนั้น ในส่วนต่อไปนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการสรุปผลการศึกษาจากประชากรจำนวน 5 กลุ่มตัวอย่าง อภิปรายผลตามกรอบแนวคิดของการศึกษาที่ได้วางไว้ โดยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้คือ

5.1 สรุปผลการศึกษาจากประชากร

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร 5 กลุ่ม ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ราชการในท้องถิ่น ผู้ประกอบการกิจการเรือแม่ปิงริเวอร์ครูซ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

5.1.1 สรุปผลการศึกษาจากนักท่องเที่ยว

ข้อมูลที่ได้รับจากประชากรนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ที่เดินทางมาใช้บริการเรือท่องเที่ยวล่องแม่น้ำปิงเป็นข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางและความพึงพอใจในการใช้บริการเรือท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการเรือท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถาม หลังจากนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง
(ดูตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.17 ประกอบ)

ข้อมูลพื้นฐานของ นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวชาว ไทย	จากจำนวน รวม 56 คน	นักท่องเที่ยวชาวต่าง ประเทศ	จากจำนวน รวม 123 คน
- เพศ	- หญิง	- 38 คน	- หญิง	- 69 คน
- อายุระหว่าง	- 20-39 ปี	- 35 คน	- 50-60 ปี	- 63 คน
- สถานภาพ	- โสด	- 37 คน	- สมรส	- 79 คน
- ระดับการศึกษา	- ปริญญาตรี	- 31 คน	- ปริญญาตรี และสูงกว่า	- 55 คน
- อาชีพ	- รับจ้าง	- 16 คน	- รับจ้าง	- 35 คน
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	- ต่ำกว่า 5,000 บาท	- 16 คน	- มากกว่า 2,901 US\$	- 23 คน
- ภูมิลำเนา	- ภาคเหนือ	- 42 คน	- อังกฤษ	- 42 คน

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง และ ความพึงพอใจในการใช้บริการเรือท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศต่างมีความเห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่ คือ ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว มีจำนวน 37 คน และ 54 คน ตามลำดับ

เหตุผลที่เลือกมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงส่วนใหญ่เพื่อชมธรรมชาติ และทิวทัศน์สองฝั่งแม่น้ำปิง มีจำนวน 23 คน และ 54 คน รองลงมาเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน สองฝั่งแม่น้ำปิง จำนวน 16 คน และ 23 คน ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง โดยมากับบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 27 คน และ 79 คน ตามลำดับ จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยรู้จักการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงจากการแนะนำของบริษัทนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ จำนวน 17 คน รองลงมาคือรู้จักจากสื่อประชาสัมพันธ์ จำนวน 12 คน แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศรู้จักการท่องเที่ยวทางเรือจากสื่อประชาสัมพันธ์ รวมอยู่ในโปรแกรมทัวร์ และจากการแนะนำของบริษัทนำเที่ยวจำนวน 41 40 และ 39 คนตามลำดับ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่แบ่งออกเป็นด้านสินค้า/ด้านราคา และด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีรายละเอียดดัง (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 สรุปความพึงพอใจในด้านสินค้า/ราคา และการประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ
(ดูตารางที่ 4.10 และตารางที่ 4.28 ประกอบ)

ความพึงพอใจการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง	แปลค่าระดับความพึงพอใจ	
	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ
ด้านสินค้าของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง		
- ทิวทัศน์ บรรยากาศและความสวยงามสองฝั่งแม่น้ำปิงตลอดเส้นทางท่องเที่ยว	มาก	มาก
- ความสุภาพเป็นมิตร เป็นกันเองของพนักงานเรือ	มาก	(ไม่มีในแบบสอบถาม)
- ความกระตือรือร้น รับผิดชอบของพนักงานเรือ	มาก	(ไม่มีในแบบสอบถาม)
- เวลาที่เหมาะสมในการท่องเที่ยว	มาก	มาก
- ความปลอดภัยในขณะท่องเที่ยว	มาก	มาก
- เส้นทางที่เหมาะสมในการท่องเที่ยว	มาก	มาก
- การให้บริการของพนักงานเรือ	มาก	มาก
- การเข้าใจในการสื่อสาร รวมถึงการให้ข้อมูลระหว่างพนักงานเรือและนักท่องเที่ยว	มาก	มาก

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ความพึงพอใจการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง	แปลค่าระดับความพึงพอใจ	
	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
- ความเหมาะสมของจำนวนนักท่องเที่ยวกับเรือที่บริการ	มาก	ปานกลาง
- เรือที่ให้บริการในการท่องเที่ยว	ปานกลาง	มาก
- กิจกรรมที่จัดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว	ปานกลาง	ปานกลาง
- บรรยากาศของท่าเรือ(ทุกจุด)	ปานกลาง	ปานกลาง
- ความเหมาะสมของที่จอดรถบริเวณท่าเรือ	ปานกลาง	ปานกลาง
- ความสะอาดของท่าเรือ(ทุกจุด)	ปานกลาง	ปานกลาง
- ลักษณะทั่วไปของแม่น้ำ ความสะอาด กลิ่น สี	ปานกลาง	ปานกลาง
- การจัดการเกี่ยวกับมลพิษทางเสียง และคราบน้ำมันที่เกิดจากเรือท่องเที่ยว	ปานกลาง	ปานกลาง
- สิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ, โทรศัพท์ ฯลฯ)	ปานกลาง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมด้านสินค้า	ปานกลาง	มาก
ด้านราคาของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง		
- ค่าบริการในการท่องเที่ยว	ปานกลาง	มาก
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	ปานกลาง	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมด้านราคา	ปานกลาง	มาก
ด้านการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง		
- ความหลากหลายของสื่อประชาสัมพันธ์	ปานกลาง	ปานกลาง
- ประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์	ปานกลาง	ปานกลาง
- ความถี่ของการประชาสัมพันธ์	ปานกลาง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการประชาสัมพันธ์	ปานกลาง	ปานกลาง

3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการเรือท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่บอกว่า จะกลับมาท่องเที่ยวอีกจำนวน 37 คน และ 62 คน ตามลำดับ รวมถึงจะแนะนำให้ผู้อื่นรู้จักการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงด้วย จำนวน 50 คน และ 98 คน ตามลำดับ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศให้ความสนใจเป็นพิเศษคือ การบรรยายตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิงที่กล่าวถึงลักษณะของธรรมชาติ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านสองฝั่งแม่น้ำปิง รวมถึงลักษณะของสถาปัตยกรรมอาคารบ้านเรือนในลักษณะต่าง ๆ ที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิง

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเสนอไว้มีความคิดที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางเรือให้มากกว่านี้ ควรมีจุดแวะชมมากกว่านี้ จัดกิจกรรมค้าขายบนเรือ เพิ่มความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำ การขอความร่วมมือจากชาวบ้านในการรักษาสภาพแม่น้ำปิง การปรับปรุงเรือที่นั่งให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น และการปรับปรุงเรืออุปกรณ์รักษาความปลอดภัย นอกจากนี้มีความคิดเห็นว่าการดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อม เพิ่มระยะเวลาและเส้นทางในการท่องเที่ยว จัดแสดงแสงสีในงานเทศกาลสำคัญต่าง ๆ เพิ่มข้อมูลในการบรรยายตลอดเส้นทางท่องเที่ยว และได้มีการพูดคุยกับชาวบ้าน

ส่วนข้อคิดเห็นและเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็น ที่แสดงความคิดเห็นส่วนมากให้ดูแลเรื่องผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางเรือเป็นสำคัญ เพิ่มอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวทางเรือ เพิ่มข้อมูลในการเดินทางและสิ่งที่น่าสนใจ เพิ่มอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในเรือ การดูแลรักษาความสะอาดริมฝั่งแม่น้ำปิง และการเพิ่มระยะเวลาในการท่องเที่ยว

สรุปโดยภาพรวมแล้ว นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศรู้สึกพอใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงในครั้งนี้อย่างมาก โดยส่วนใหญ่มีความรู้สึกพอใจ มีจำนวน 41 คน และ 75 คน ตามลำดับ

5.1.2 สรุปผลการศึกษาจากประชากรผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว

จากข้อมูลที่ได้รับจากประชากรผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของกิจการ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกให้บริการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงและความพึงพอใจในการให้บริการเรือท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวของบริษัท ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการ

พัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่เลือกให้บริการเรือท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถาม หลังจากนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว สามารถสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างของบริษัทนำเที่ยวที่ใช้บริการเรือท่องเที่ยวแม่น้ำปิงมีจำนวน 39 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (INBOUND) จำนวน 30 แห่ง ส่วนมากประกอบธุรกิจมากกว่า 2 ปี จำนวน 35 แห่ง บริษัทนำเที่ยวในเชียงใหม่ บางบริษัทเท่านั้นที่มีรายการนำเที่ยวไปล่องเรือแม่น้ำปิง ซึ่งพบว่า บริษัทที่มีการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงอยู่ในรายการทัวร์ของบริษัทรู้จักกิจการเรือล่องแม่น้ำปิงเพราะพนักงานของเรือมาพบและเสนอรายการทัวร์ มีจำนวนถึง 28 แห่ง มีส่วนน้อยที่รู้จักจากสื่อประชาสัมพันธ์และได้ข้อมูลจากการบอกต่อของนักท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่พบว่าการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นช่องทางการจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพ มีจำนวน 15 แห่ง

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกให้บริการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงและความพึงพอใจในการใช้บริการเรือท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บริษัทนำเที่ยวส่วนมากเลือกแหล่งท่องเที่ยว/รายการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการกับนักท่องเที่ยวของบริษัท คือแหล่งท่องเที่ยวที่มีการถ่ายทอดวิถีชีวิต และความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนั้น มีจำนวน 22 แห่ง

จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้บริษัทนำเที่ยวเลือกนำนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง เนื่องจากการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนถึง 24 แห่ง แต่มีบางส่วนที่เกิดจากนักท่องเที่ยวเป็นผู้ต้องการมาท่องเที่ยว กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่บริษัทนำเที่ยวนำมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวอเมริกัน มีจำนวน 13 แห่ง บริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเรือล่องแม่น้ำปิง เป็นกลุ่มทัวร์ขนาดเล็ก 3-5 คน มีจำนวน 24 แห่ง

บริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจในด้านสินค้าของการท่องเที่ยวทางเรืออยู่ในระดับปานกลาง แต่ให้ความสำคัญกับ เวลาที่ให้บริการ, ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และการบริการของบุคลากร ซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่การให้บริการของพนักงาน เส้นทางที่ให้ บริการ เรือที่ใช้บริการ ความเหมาะสมของจำนวนนักท่องเที่ยวกับเรือ ความเข้าใจในการสื่อสาร กิจกรรมที่จัดขึ้นในโปรแกรมการท่องเที่ยวทางเรือ และการจัดการเกี่ยวกับมลพิษ บริษัทนำเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนในด้านราคาค่าบริการต่าง ๆ และการ

ประชาสัมพันธน์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่โดยรวมแล้วบริษัทที่ต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับด้านสินค้าของกิจการเรือล่องแม่น้ำปิง โดยมีจำนวนถึง 34 แห่ง

3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่เลือกให้บริการเรือท่องเที่ยว

บริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่จะแนะนำและแนะนำอย่างแน่นอนให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการเรือล่องแม่น้ำปิง จำนวน 30 แห่ง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะไม่แนะนำและไม่แนะนำอย่างแน่นอนที่จะให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการเรือล่องแม่น้ำปิง

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้เสนอข้อคิดเห็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือในเรื่องของความสะอาด และการรักษาสีเงาของแม่น้ำปิง ควรมีการปรับปรุงเรือรวมถึงการให้บริการในเรือ ควรมีการอบรมภาษาต่างประเทศให้กับพนักงานเรือ และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ เพิ่มกิจกรรมในการแวะชม และการลดเสียงรบกวนในเรือ

สรุปโดยภาพรวมแล้วบริษัทที่ขอมมีความพอใจกับการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง จำนวน 26 แห่ง บริษัทนำเที่ยวส่วนมากรู้สึกพึงพอใจมากที่สุดกับการชมทิวทัศน์ และการบรรยายตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิง บริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวทางเรือจะทำให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์แม่น้ำปิงให้สะอาดขึ้น มีจำนวน 20 แห่ง สำหรับผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางเรื่อนั้นบริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวทางเรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

5.1.3 สรุปผลการศึกษาจากประชากรในท้องถิ่น

จากข้อมูลที่ได้รับจากประชากรในท้องถิ่น ซึ่งมีถิ่นที่อยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำปิงตลอดเส้นทางเดินเรือของเรือแม่ปิงริเวอร์ครูซ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐาน ผลกระทบและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำปิงและการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง โดยใช้แบบสอบถาม หลังจากนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานของประชากรในท้องถิ่น สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างของประชากรในท้องถิ่นที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิงมีจำนวน 160 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 80 หลังคาเรือน เพศหญิงมีจำนวน 76 หลังคาเรือน มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 39 ปี จำนวน 51 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ระหว่าง ประถมศึกษาถึงระดับ อาชีวศึกษา จำนวน 113 หลังคาเรือน และมีการศึกษาใน

ระดับปริญญาตรี จำนวน 40 หลังคาเรือน มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 53 หลังคาเรือน ส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 70 หลังคาเรือนและที่มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 64 หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่จะมีถิ่นที่อยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 89 หลังคาเรือน นอกจากนั้นจะอยู่ในการดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่ามและสันผีเสื้อ ระยะเวลาในการอยู่อาศัยของประชาชนในท้องถิ่นจะอยู่อาศัยตั้งแต่ 1- 80 ปี ส่วนใหญ่จะอยู่อาศัยตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวนถึง 121 หลังคาเรือน และส่วนใหญ่ได้ย้ายที่พักอาศัยมาจากตัวเมืองเชียงใหม่ มีจำนวน 64 หลังคาเรือน ย้ายจากที่อยู่อาศัยริมแม่น้ำมาอยู่ริมแม่น้ำปิงมีเพียง 36 หลังคาเรือน เหตุผลส่วนใหญ่ในการย้ายที่อยู่อาศัยที่แม่น้ำปิงเนื่องจากการย้ายตามครอบครัว มี 31 หลังคาเรือน และการเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรภายในที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกขององค์กรใดเลย จำนวน 137 หลังคาเรือน ส่วนประชากรที่เป็นสมาชิกขององค์กรในที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้าน มี 53 หลังคาเรือน

2) ผลกระทบและการมีส่วนร่วมของประชากรในท้องถิ่นต่อแม่น้ำปิงและการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

ประชากรในท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ยผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง แต่ประชากรให้ความสำคัญกับ ปัญหาการพังทลายของตลิ่งสองฝั่งแม่น้ำปิงมากที่สุด ส่วนปัญหาเรื่องน้ำทิ้ง/คราบน้ำมันจากเรือบริการ มลภาวะทางเสียง มลภาวะทางอากาศ ขยะ/สิ่งปฏิกูลที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว และสภาพภูมิทัศน์สองฝั่งแม่น้ำปิง ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ยผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประชากรให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวทางเรือก่อให้เกิดความรู้สึกรักและหวงแหนแม่น้ำปิงมากขึ้น ในส่วนของการท่องเที่ยวสามารถนำผลผลิตมาจำหน่าย สามารถประกอบอาชีพได้มากขึ้น/มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น, ทำให้ให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นเมื่อเกิดการท่องเที่ยว ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีปริมาณนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้การเดินทางภายในหมู่บ้านสะดวกขึ้น ทำให้เกิดความรู้สึกรัก/หวงแหน อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลที่ได้น้อยที่สุดจากการท่องเที่ยวคือการท่องเที่ยวทางเรือไม่สามารถทำให้ประชาชนในท้องถิ่นพูดภาษาต่างประเทศได้

ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแม่น้ำปิงและการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงของประชากรในท้องถิ่น ซึ่งมีความต้องการมีส่วนร่วมทางตรง โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการดูแลความสะอาดในที่อยู่อาศัยของตนเอง เป็นความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดในค่าเฉลี่ยรวมระดับปานกลาง ในส่วนของการมีส่วนร่วมในระดับ

น้อยนั้น ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การร่วมพิจารณาวิธีการอนุรักษ์แม่น้ำปิง การมีส่วนร่วมในการกำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนที่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อแม่น้ำปิง การมีส่วนร่วมในการระดมความคิดในการพัฒนาแม่น้ำปิงในการประชุมสัมมนา การมีส่วนร่วมพิจารณาผลดี-ผลเสียของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง การมีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแม่น้ำปิงโดยการบริจาคทรัพย์สินนั้น เป็นความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด จากความต้องการมีส่วนร่วมทางตรงของประชาชนในท้องถิ่น ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมทางอ้อมนั้นพบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน การกำจัดขยะโดยไม่ทิ้งลงแม่น้ำและการให้ข้อมูลความรู้รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับลูกหลานในการอนุรักษ์แม่น้ำปิง เป็นความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด จากค่าเฉลี่ยรวมในระดับปานกลางของประชาชนในท้องถิ่นความต้องการมีส่วนร่วมทางอ้อมของประชาชนในท้องถิ่น

3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแม่น้ำปิงและการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงของประชากรในท้องถิ่น

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้แม่น้ำปิงเสื่อมโทรมคือ ความไม่รับผิดชอบในสิ่งแวดล้อมของโรงแรมและร้านอาหารริมฝั่งแม่น้ำปิง จำนวน 63 หลังคาเรือน และเกิดจากความไม่เข้าใจในการจัดการของผู้ที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิง จำนวน 50 หลังคาเรือน ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแม่น้ำปิงเสื่อมโทรมอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 110 หลังคาเรือน มีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าแม่น้ำปิงเสื่อมโทรมมาก เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ น้ำเน่าเสีย มีพิษน้ำมาก ไม่มี หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเกิดจากร้านอาหารที่ทิ้งน้ำเสียและเศษอาหารลงในน้ำ และประชาชนขาดจิตสำนึกในส่วนของผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางเรื่อนั้นพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ออกความคิดเห็น มีจำนวน 65 หลังคาเรือน ส่วนประชากรที่ออกความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวทางเรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมคือ น้ำเน่าเสียเกิดจากการ ท่องเที่ยวทางเรือ ปริมาณขยะที่มากับนักท่องเที่ยว ดึงที่พังทลาย เกิดมลภาวะทางเสียง และส่วนน้อยที่มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวเรือไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งใด

ส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือส่วนใหญ่ประชากรในท้องถิ่นไม่ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ตอบแบบสอบถามประชากรในท้องถิ่นได้เสนอข้อเสนอแนะและความคิดเห็นไว้มีหลากหลายคือ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการดูแลเรื่องขยะและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เป็นส่วนช่วยในการพัฒนาการท่องเที่ยวและร่วมในการอนุรักษ์แม่น้ำปิง อยากให้มีหน่วยงานภาครัฐมาดูแล และลดจำนวนเรือในการให้บริการ ส่วนที่ออกความคิดเห็นส่วนใหญ่มี

ความเห็นว่าการท่องเที่ยวทางเรือมีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว ทำให้มีการรักษาแม่น้ำให้เหมือนเดิม ควรมีการขยายแม่น้ำ ควรมีการป้องกันการพังของตลิ่ง, ควรมีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยในเรือทุกลำ

นอกจากนั้น มีความคิดเห็นว่าไม่ควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางเรือเลย ควรลดอัตราค่าโดยสาร ควรมีการปรับปรุงเรือ ควรมีการขายของที่ระลึกสองฝั่งแม่น้ำปิง ควรเพิ่มจำนวนเรือ และควรจัดให้มีการจราจรทางเรือเพื่อลดปัญหาการจราจร

โดยภาพรวมแล้ว ประชาชนในท้องถิ่นรู้สึกพอใจต่อการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงในครั้งนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนมากมีความรู้สึกพอใจ มีจำนวน 60 คน

5.1.4 สรุปผลการศึกษาจากประชากรเจ้าของเรือแม่ปิงริเวอร์ครุซ

จากข้อมูลประชากรเจ้าของเรือแม่ปิงริเวอร์ครุซ เป็นรูปแบบการบริหารจัดการในการดำเนินงานของกิจการ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาธุรกิจ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้บริการแก่ลูกค้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กิจการเรือแม่ปิงริเวอร์ครุซให้บริการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเพียงรายเดียวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินกิจการเป็นลักษณะการบริหารงานแบบครอบครัว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ และนักท่องเที่ยวเกือบทั้งหมดเดินทางมาด้วยบริษัทนำเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวนไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่จะเดินทางมาด้วยตนเองในช่วงวันหยุดประจำสัปดาห์และในวันหยุดเทศกาลประจำปี

กิจกรรมและรายการท่องเที่ยวทางเรือสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเรือท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับบริษัทนำเที่ยวที่เลือกนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว ตามความเหมาะสมของช่วงเวลา และตามความต้องการของนักท่องเที่ยวเอง

ค่าตอบแทนที่เรือแม่ปิงริเวอร์ครุซให้กับบริษัทนำเที่ยวหรือผู้นำพาที่นำนักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการเรือท่องเที่ยว นั้น เป็นสัดส่วนที่ไม่สูงมากคือ 1 ใน 3 ของราคาจำหน่าย แต่อย่างไรก็ตาม กิจการเรือก็ตระหนักดีว่าค่าตอบแทนที่ให้กับบริษัทนำเที่ยวหรือผู้นำพาเหล่านี้อาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้นำพาบางราย ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาของการขายเกินราคา ราคาที่สูงเกินกว่าราคาที่ตั้งไว้ อาจส่งผลกระทบต่อกิจการเพราะราคาค่าบริการที่สูงมากอาจจะทำให้นักท่องเที่ยวไม่ยอมมาใช้บริการ ทางกิจการจึงได้สร้างกิจกรรมเพิ่มเติมให้กับนักท่องเที่ยวขึ้นทดแทน

ในการดำเนินงาน เรือแม่ปิงริเวอร์ครูซได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาการบริการของบุคลากรในกิจการอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการตรวจตราความปลอดภัยของเรือและอุปกรณ์ที่ทำให้บริการอยู่ตลอดเวลา มีกิจกรรมเพิ่มเติมและพัฒนาจุดท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างสม่ำเสมอ เมื่อได้พัฒนากิจการแล้ว จึงดำเนินแผนการตลาดโดยการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์กิจการ นำเสนอเป็นแผ่นพับ เอกสาร แล้วจึงเข้าพบบริษัททัวร์และโรงแรมที่พักต่าง ๆ เพื่อวางเอกสารและแนะนำการท่องเที่ยวล่องเรือแม่น้ำปิงให้เป็นที่รู้จัก กลยุทธ์ในการดำเนินงานจะมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร และสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยให้กับผู้ให้บริการ นอกจากนั้นแล้ว กิจการยังพยายามขยายช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นการจำหน่ายทางตรงมากขึ้น โดยการจัดตั้งสำนักงานในตัวเมืองเชียงใหม่เพิ่มขึ้นด้วย และมีโครงการที่จะให้บริการการจราจรทางเรือในช่วงเวลาเร่งด่วนในราคาประหยัดเพื่อเป็นการช่วยผ่อนคลาการจราจรทางบก ซึ่งเส้นทางในการเดินเรือ คือบริเวณหลังโรงเรียนชัยโรจน์ จนถึง สันผีเสื้อ เป็นเส้นทางที่มีการจราจรติดขัดในช่วงเวลาเร่งด่วน ซึ่งโครงการอยู่ในระหว่างการดำเนินการนำเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบดูแล

ปัญหาในการประกอบกิจการเรือล่องแม่ปิง ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับธรรมชาติของแม่น้ำปิง และกระแสเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการเรือแม่ปิงริเวอร์ครูซมีความเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจการเรือล่องแม่น้ำปิงมากกว่านี้ โดยการเพิ่มบทบาทในการช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางเรือ การให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของแม่น้ำปิงรวมถึงสภาพภูมิทัศน์สองฝั่งแม่น้ำและการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินกิจการเพื่อผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ที่ต้องการดำเนินกิจการเรือต่อไปในอนาคต

5.1.5 สรุปผลการศึกษาจากประชากรหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลจากประชากรหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมี 6 หน่วยงาน เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายขององค์กรในการพัฒนาการท่องเที่ยวแม่น้ำปิงหรือที่เกี่ยวข้อง และแนวโน้มการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และภาพรวมของการท่องเที่ยวในประเทศไทย รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ซึ่งอยู่ภายในพื้นที่ของการดำเนินการท่องเที่ยวและมีอำนาจหน้าที่ รวมถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 6 หน่วยงาน คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมเจ้าท่า เทศบาลนครเชียงใหม่ นายอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และ องค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่ามและสันผีเสื้อ ต่างก็มีแนวนโยบายที่สอดคล้องต่อการพัฒนา

และส่งเสริมให้แม่น้ำปิงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรม และมีพื้นที่เหมาะสมให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการและประชาชนในท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันมากขึ้นในอนาคต

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ มีนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือธุรกิจท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ จะดำเนินการในการวางแผนพัฒนา ส่งเสริม แนะนำ และช่วยแก้ไขในกรณีที่แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจการท่องเที่ยวต่าง ๆ มีปัญหาตามความเหมาะสม นอกจากนั้นยังมีนโยบายในการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีศักยภาพพร้อมสำหรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สำหรับการการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเป็นการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่นำเอาทรัพยากรที่มีศักยภาพคือแม่น้ำปิงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งตรงกับนโยบายในการท่องเที่ยวอีกทั้งเป็นการท่องเที่ยวที่มีนโยบายในการจัดการอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องต่อแนวโน้มความต้องการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวในอนาคตอีกด้วย จึงได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ จากการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางเรือ กรมเจ้าท่าจะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินกิจการโดยเฉพาะการควบคุมดูแลเรื่องความปลอดภัยในการเดินเรือและขั้นตอนในการขออนุญาตในการดำเนินกิจการและการอบรมผู้ควบคุมเรือ จากปัจจัยที่ได้กล่าวมาจึงเป็นตัวสนับสนุนเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการ ทำให้การท่องเที่ยวทางเรือเป็นทางเลือกในการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น แต่เนื่องจากการดำเนินการท่องเที่ยวทางเรื่อนั้นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหลายหน่วยงานจึงต้องมีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องกันเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินงานของธุรกิจท่องเที่ยววนั้นต้องดำเนินการภายใต้กฎระเบียบของทางราชการ โดยเฉพาะในเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

นโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง จะเป็นนโยบายทางอ้อมซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรที่ใช้ในการท่องเที่ยวคือแม่น้ำปิง เช่นการดำเนินโครงการคืนสายน้ำสู่แผ่นดิน โครงการผู้นำเยาวชนอาสาสมัครด้านการท่องเที่ยว โครงการดูแลน้ำเสียที่ทิ้งจากอาคารบ้านเรือนสู่มแม่น้ำปิง รวมถึงการรื้อล้างพื้นที่แม่น้ำปิงในการปลูกสร้างอาคารบ้านเรือน ซึ่งโครงการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นแผนพัฒนาที่จะเน้นในเรื่องสิ่งแวดล้อมของแม่น้ำปิงเป็นสำคัญ และยังเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงด้วย ในการดำเนินงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือต้องได้รับการสนับสนุนในเรื่องของเงินงบประมาณ และความสอดคล้องในการทำงานของแต่ละ

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันซึ่งรวมถึงความเชื่อมโยงในการทำงานด้วย การท่องเที่ยวทางเรือ ล่องแม่น้ำปิงเป็นกิจการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ เนื่องจาก สอดคล้องต่อแนวโน้มของการท่องเที่ยวในอนาคต รวมถึงนโยบายในการพัฒนาประเทศในปัจจุบันที่เน้นแผนการพัฒนากิจการท่องเที่ยวเป็นสำคัญเนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของประเทศได้มาจากการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่

นายอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้กล่าวถึงนโยบายของอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนากิจการท่องเที่ยว เป็นนโยบายในการช่วยสนับสนุน ส่งเสริม ดูแล และรักษา ระเบียบต่าง ๆ ในการดำเนินงานธุรกิจท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ภายใต้ อำนาจการดูแล ทั้งนี้ต้องทำงานร่วมกับองค์กรในท้องถิ่นที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยตรง ในสถานการณ์ปัจจุบันการท่องเที่ยวทางเรือจะสามารถพัฒนาได้ต้องมีการพัฒนา ศักยภาพของทรัพยากรของการท่องเที่ยวคือ แม่น้ำปิงให้มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว มีความ สวยงามเป็นธรรมชาติ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีขยะ หรือบ้านเรือนที่ปลูกสร้างลุกล้ำน้ำ ซึ่งเป็นการรับผิดชอบต่อทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเชียงใหม่ที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการพัฒนา รวมถึงความต่อเนื่องของอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ต้องมีการประสานกันเพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

ส่วนหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบพื้นที่ในการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง 2หน่วยงานคือ องค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่ามและสันผีเสื้อ ต่างก็มีนโยบายในการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันมีโครงการในการพัฒนาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นก่อน แล้วถึงจะเข้าไปสู่ กิจกรรมของการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการดำเนินโครงการที่สอดคล้องต่อเนื่องนโยบายในการกระจาย รายได้สู่ท้องถิ่น และพัฒนากิจการท่องเที่ยวควบคู่กันไป โดยการใช้พื้นที่ส่วนรวมให้เกิดประโยชน์ ต่อนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด โดยในการ ดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องมีการทำงานเชื่อมประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น อำเภอ เมืองเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ กรมเจ้าท่า กรมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ในการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ทั้ง 2 หน่วยงานต่างต้องการที่จะพัฒนา เส้นทางริมฝั่งแม่น้ำปิงให้มีความเหมาะสมแก่การท่องเที่ยว โดยการพัฒนาพื้นที่ปรับสภาพ ภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ พื้นบ้าน โดยได้จัดทำเป็นโครงการตลาดน้ำบ้านท่าหลุก ซึ่งอยู่ภายในเขตการรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อ และในเส้นทางเดินเรือภายในเขตการดูแลขององค์การ บริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่าม ได้จัดทำโครงการสวนเกษตรธรรมชาติ และจัดทำเขตอนุรักษ์พันธุ์ สัตว์น้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนต่อการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงที่สำคัญต่อไปในอนาคต

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาสนับสนุนในการอภิปรายผลการศึกษาเพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการอภิปรายตามกรอบแนวคิดของการศึกษา ดังต่อไปนี้คือ

5.2.1 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

การศึกษาปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความจำเป็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง เป็นการศึกษาถึงความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเรือท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงและผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิง และนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง ดังนี้คือ

1) ความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเรือท่องเที่ยว

ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1.1) นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเรือท่องเที่ยวล่องแม่น้ำปิง

นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเรือท่องเที่ยวล่องแม่น้ำปิง ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งนักท่องเที่ยวเหล่านี้ต่างก็มีเหตุผลในการเลือกมาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ และเหตุผลสำคัญที่เลือกมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเพื่อชมธรรมชาติและทิวทัศน์ที่สวยงามสองฝั่งแม่น้ำปิง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Middleton (1988) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ที่ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบที่สำคัญ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ หรือที่เรียกว่าสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ทะเล เป็นต้น และสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น วัด ปราสาท ราชวัง บ้าน เป็นต้น แม่น้ำปิงและทิวทัศน์ที่สวยงามสองฝั่งแม่น้ำอาคารบ้านเรือนในรูปทรงลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณีของคนในท้องถิ่น เป็นสิ่งดึงดูดใจตามธรรมชาติและสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการมาท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง นอกจากนั้น ยังให้ความสำคัญกับการบริการของพนักงานเรืออีกด้วย และนักท่องเที่ยวยังให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการ

เดินทางท่องเที่ยวและเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเป็นการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังจังหวัดเชียงใหม่ อีกรูปแบบหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1954) ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ที่กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์หลังจากที่ทำงานมาอย่างเหน็ดเหนื่อย การท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติ โดยคำนึงถึงปัจจัยองค์ประกอบในการท่องเที่ยวเช่นความปลอดภัย อากาศที่บริสุทธิ์ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว องค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความสำคัญกับราคาค่าบริการต่าง ๆ ซึ่งเหมาะสมกับบริการที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Middleton (1988) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ราคาของผลิตภัณฑ์ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

กิจกรรมที่สร้างความสนใจและความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวในขณะที่ใช้บริการท่องเที่ยว คือการบรรยายตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิง ที่กล่าวถึง ลักษณะธรรมชาติตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิง ลักษณะโดยทั่วไปของพืชพันธุ์ การดำเนินชีวิตของประชาชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิงตั้งแต่สมัยดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน รวมถึงอาคารบ้านเรือนที่มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันในการสร้างแต่ละยุคแต่ละสมัยที่บอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น เรือนกาแล บ้านทรงไทยภาคกลาง และบ้านเรือนที่ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมต่างประเทศ และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงใหม่ในเส้นทางท่องเที่ยว โดยทั้งนี้ในกระบวนการนำเสนอได้สอดแทรกข้อมูลและแนวคิดในการอนุรักษ์ธรรมชาติและแม่น้ำปิงและการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมของชุมชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิงให้กับนักท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งตรงกับแนวคิดบางประการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ความต้องการและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวทางเรือให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นที่รู้จักของผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนั้นก็เห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น เช่น ควรเพิ่มจุดแวะชม จัดให้มีการค้าขายบนเรือ เพิ่มระยะเวลาและระยะทางในการท่องเที่ยว และการจัดแสดงแสงสีเสียงในเส้นทางท่องเที่ยว

มีบางส่วนที่เห็นว่าควรมีการตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและแม่น้ำรวมถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่ล่องล้าลงไปแม่น้ำ มีความต้องการให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์กับประชาชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิง และมีความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาด้านสินค้าของเรือท่องเที่ยว คือต้องการให้มีการปรับปรุงเรือให้มีที่นั่งสะดวกสบาย พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในขณะที่เดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการตลาดการท่องเที่ยวของ Middleton (1994) ที่ให้ความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดที่เชื่อมโยงระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว กับการจัดการองค์ประกอบที่สำคัญของกิจการบริษัทเรือแม่ปิงริเวอร์ครุซ จึงควรปรับปรุงส่วนประสมทางการตลาด โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยว และด้านกายภาพทั่วไปของแม่น้ำปิง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่มาใช้บริการเรือท่องเที่ยว

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับการท่องเที่ยวทางเรื่อนั้นต้องดูแลเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวทางเรือทุกด้าน ดังการสรุปผลของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการวิจัยทางสังคมศาสตร์ รุ่นที่ 17 (2525) แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคม ผลกระทบด้านวัฒนธรรม และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นก็มีความคิดเห็นว่าควรมีการปรับปรุงในด้านสินค้าของการท่องเที่ยวทางเรือ เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.2) ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่เลือกให้บริการเรือล่องแม่น้ำปิง ในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่เลือกให้บริการเรือล่องแม่น้ำปิง มีเหตุผลที่เลือกให้บริการเรือท่องเที่ยวเนื่องจากบริการเรือล่องแม่น้ำปิงเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ และยังสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 บางประการ ที่กล่าวถึงการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใหม่ ๆ พร้อมทั้งยังสนับสนุนให้ธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนจัดรายการนำเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยวให้มีลักษณะแปลกใหม่ และมีความหลากหลายไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว จึงเป็นทางเลือกให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากกว่าการท่องเที่ยวแบบเดิมที่มีให้บริการท่องเที่ยวภายในจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้แล้วในการเดินทางมาใช้บริการเรือล่องแม่น้ำปิงยังกระทำได้ง่าย เนื่องจากสถานที่ให้บริการตั้งอยู่ในตัวเมือง มีการเดินทางคมนาคมสะดวกสบายและใช้เวลาในการเดินทางเพียงระยะสั้น ๆ จึงเป็นปัจจัยในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดธุรกิจท่องเที่ยวของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่ได้กล่าวถึง

ในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและยังก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจการขนส่งก็เป็นปัจจัยแรกที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ซึ่งต้องมีความสะดวกสบาย ปลอดภัยและรวดเร็ว

เหตุผลในการเลือกนำแหล่งท่องเที่ยวมาบรรจุอยู่ในรายการนำเที่ยวของบริษัทนั้นมีปัจจัยที่สำคัญคือต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการถ่ายทอดวิถีชีวิตและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ อาจจะเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้การท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงถูกเลือกมาบรรจุในรายการท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว นอกจากนี้แล้วจากกระแสความต้องการในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ดังที่อนุชา เล็กสกุลดิลก (2541) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ประกอบกับองค์ประกอบอีกหลายประการจึงทำให้การท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงสามารถตอบสนองต่อความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ซึ่งแท้จริงแล้วมีเพียงองค์ประกอบบางประการเท่านั้นที่การท่องเที่ยวทางเรือไปสอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่เมื่อพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบจึงทำให้การท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือกลุ่มที่ต้องการแสวงหาความเป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น รวมถึงการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ อย่างแท้จริง

ผู้ประกอบการก็นำเที่ยวต่างก็ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการเดินทางและระยะเวลาในการท่องเที่ยวเนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกับบริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศการคำนึงถึงความปลอดภัยและเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความสำคัญและเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังให้ความสำคัญกับบริการในขณะที่ใช้บริการเรือท่องเที่ยวด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยวดังที่ Holloway and Plant (1992) กล่าวว่า สินค้าทางการท่องเที่ยวแตกต่างไปจากสินค้าทั่วไปเนื่องจาก สินค้าทางการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ผู้ซื้อไม่สามารถเห็นสินค้านั้นก่อนตัดสินใจซื้อ จึงต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่ต้องการซื้อสินค้า ไม่สามารถแยกกันได้ระหว่างแหล่งผลิตและการให้บริการที่เกิดขึ้นในที่เดียวกัน มีความหลากหลายในการให้บริการจึงต้องมีฝึกฝนเพื่อให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้มาใช้บริการได้เป็นอย่างดี

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบริษัทนำเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงในการพัฒนาความคิดเห็นต่อการจัดให้บริการการจราจรทางน้ำในจังหวัด

เชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของการดำเนินการเรือท่องเที่ยวที่เขื่อนผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวมีความเห็นว่า ควรคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางเรือที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เนื่องจากการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความจำเป็นที่ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดบางประการของชยันต์ ผลโคก (2539) ที่ได้กล่าวถึงธรรมชาติของธุรกิจท่องเที่ยวว่า ธุรกิจท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมซึ่งต้องพึ่งพาการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นมาก ก่อให้เกิดมลภาวะภายในบริเวณนั้น ๆ และธุรกิจท่องเที่ยวยังบริโภคทรัพยากรอย่างหนักหน่วง ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวได้เสนอข้อคิดเห็นในการพัฒนานักการเรือท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมากขึ้นทั้งในด้านขององค์กรเอง และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ให้มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษกับพนักงานเรือ การปรับปรุงเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเรือ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ และมีกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยภาพรวมแล้วผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความพอใจกับการท่องเที่ยวทางเรือ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่และสามารถให้บริการกับนักท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกเนื่องจากสถานที่ให้บริการอยู่ภายในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2) ความต้องการในการมีส่วนร่วมและผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

ประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิง มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมทางตรงในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงและพัฒนาแม่น้ำปิง อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของเจมส์คัลดี ปิ่นทอง (2527) ที่ได้กล่าวว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จากการศึกษาพบว่าประชาชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิงต้องการมีส่วนร่วมทางตรงในขั้นตอนการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหามากที่สุด อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน เป็นสิ่งที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด อาจจะมีผลมาจากการศึกษาที่พบว่า รายได้เฉลี่ยของประชาชนในท้องถิ่น มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่สูงมากโดยส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

ในด้านการมีส่วนร่วมทางอ้อมของประชาชนในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับการมีส่วนร่วมทางตรง ถ้าพิจารณาแล้วจะพบว่าความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ต้องเป็นกิจกรรมที่ประชาชนสามารถจะตัดสินใจปฏิบัติ และ ควบคุมได้ด้วยตนเอง และนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ตรงกับแนวคิดในการมีส่วนร่วมของ Cohen และ Uphoff (1977) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมโดยทั่วไปนั้นในการตัดสินใจต้องควบคู่

ไปกับการปฏิบัติการ และยังเกี่ยวข้องในเรื่องผลประโยชน์ที่จะได้รับและรวมถึงการประเมินผลด้วย สิ่งที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการมีส่วนร่วมทางอ้อมมากที่สุด คือการกำจัดขยะโดยไม่ทิ้งลงแม่น้ำปิง และการให้ข้อมูลความรู้สึกรักและหวงแหนแม่น้ำปิงสู่ลูกหลานโดยการพูดคุย เป็นการสร้างความตระหนักและปลูกฝังจิตสำนึกให้กับลูกหลานในความรู้สึกรักและหวงแหนดูแลและรักษาแม่น้ำปิงต่อไปในอนาคต อาจจะเป็นด้วยผลที่ตามมาจะทำให้แม่น้ำปิงซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของตนเองมีสภาพเหมาะสมในการอยู่อาศัย ไม่มีขยะและสิ่งปฏิกูลลอยบริเวณหน้าบ้านซึ่งเป็นผลต่อเนื่องไปยังการทำลายคุณภาพของน้ำในแม่น้ำ ก่อให้เกิดกลิ่นเน่าเหม็น และสีที่ดำคล้ำ และจะกลายเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการอยู่อาศัยและการนำน้ำมาใช้สอยต่อไปในอนาคต จึงทำให้เกิดการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแม่น้ำปิง ทั้งนี้ในการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ของประชาชนนั้นต้องก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิงเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทับทิม สุวรรณประภา (2541) และงานวิจัยของนิสิตปริญญาโทสาขาสังคมวิทยา ประยุกต์ (2539) ที่ต่างก็กล่าวถึง ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต้องเกี่ยวข้องกับประโยชน์ที่ประชาชนเหล่านั้นได้รับ โครงการพัฒนาเหล่านั้นจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าในการพัฒนานั้นก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นอาจจะไม่เกิดความร่วมมือในการมีส่วนร่วม ทั้งยังจะก่อให้เกิดการต่อต้านในกิจกรรมนั้น ๆ อีกด้วย

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงที่เกิดขึ้นกับประชาชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการวิจัยทางสังคมศาสตร์ รุ่นที่ 17 (2525) ได้สรุปไว้ว่า ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวคือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคม ผลกระทบด้านวัฒนธรรม และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งพบว่าผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง คือการพังทลายของตลิ่งริมฝั่งแม่น้ำปิงตลอดเส้นทางเดินทางท่องเที่ยว เป็นผลกระทบทางด้านลบที่เกิดขึ้นมากที่สุดตามความเห็นของประชาชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิง นอกจากนั้นคือปัญหาขยะที่เกิดจากการทิ้งลงสู่แม่น้ำปิงของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเรือท่องเที่ยว ปัญหาน้ำทิ้ง/คราบน้ำมัน ปัญหามลภาวะทางเสียงและอากาศจากเครื่องยนต์เรือ และผลกระทบที่เกิดกับสภาพภูมิทัศน์สองฝั่งแม่น้ำปิงที่มีความเปลี่ยนแปลงให้สามารถรองรับกับกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ ถึงแม้จะเกิดปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้กับแม่น้ำปิง แต่การท่องเที่ยวทางเรือก็ยังต้องใช้แม่น้ำปิงในการสัญจรเพื่อให้เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2530) ที่ได้กล่าวไว้ในการสัมมนาเรื่อง ผลกระทบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ถึงผลเสียบาง

ประการที่เกิดจากการท่องเที่ยวคือการท่องเที่ยว ทำให้ต้องใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นมาก ทั้งในด้านการบริการสาธารณะและทรัพยากรธรรมชาติ

ดังนั้นในการให้บริการเรือท่องเที่ยวจึงต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญด้านผลกระทบที่เกิดทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกิดกับประชาชนในท้องถิ่นโดยมากจะเป็นผลดีต่อสังคมในการเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนต่อแม่น้ำปิงจากที่เคยทิ้งขยะ ทิ้งน้ำเสีย และสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงสู่แม่น้ำ กลับมีความรู้สึกรักและหวงแหนมีความรู้สึกต้องปกป้องรักษาแม่น้ำปิงมากขึ้นกว่าเดิม อาจจะด้วยในปัจจุบันแม่น้ำปิงเริ่มอยู่ในสภาพเน่าเสีย มีขยะลอยมาตามลำน้ำ ลำน้ำบางช่วงมีกลิ่นที่รุนแรง และเมื่อเกิดการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงขึ้นมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาใช้บริการจึงทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้สึกถึงคุณค่าของแม่น้ำปิงมากขึ้น รวมถึงนโยบายและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐบาลที่ต้องการให้มีการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นจึงสอดคล้องกับนโยบายบางข้อในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ โดยการเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความตระหนักในการรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์แม่น้ำปิงให้มีคุณภาพในการอยู่อาศัยและการท่องเที่ยวพร้อมทั้งยังถ่ายทอดและปลูกฝังจิตสำนึกให้กับลูกหลานต่อไปในอนาคตอีกด้วย

นอกจากนั้นสภาพเศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นก็ดีขึ้นเมื่อมีการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง รวมถึงการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ภายในครัวเรือนออกมาจำหน่าย มีอาชีพและการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการวิจัยทางสังคมศาสตร์ รุ่นที่ 17 (2525) และเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2530) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยว ส่งผลต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นและมีความสัมพันธ์กับความคิดในการเปลี่ยน/เพิ่มอาชีพของประชาชนที่อยู่อาศัยในแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในแนวคิดบางประการของเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2530) ที่ได้กล่าวถึงผลเสียจากการท่องเที่ยวว่าการท่องเที่ยวจะทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นเนื่องจากการที่นักท่องเที่ยวมาใช้จ่าย/ซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ทำให้ราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นนั้น ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับประชาชนในท้องถิ่นเนื่องจากในปัจจุบันทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานต่างมุ่งหวังให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวยังท้องถิ่นของตน จึงต้องสร้างสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น ดังนั้นราคาของสินค้าและบริการจึงอยู่ในสถานะที่สมเหตุสมผลซึ่งในบางครั้งอาจจะถูกหรือมีปัญหาในการตัดราคาสินค้า เพื่อให้เกิดการขายสินค้านั้น ๆ ได้ จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้นแต่อย่างใด

ผลกระทบด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบทางบวกที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้สึกรักและหวงแหน มีความต้องการที่จะอนุรักษ์ ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์และเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวภายในท้องถิ่นของตนเองในช่วงเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ ทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเดินทางมายังท้องถิ่นต่างๆ ภายในประเทศไทย

จากการสอบถามความคิดเห็นของประชากรในท้องถิ่นต่อการจัดการจราจรทางเรือในช่วงเวลาเร่งด่วน โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะเห็นด้วย มีเพียงส่วนน้อย สำหรับผู้ที่ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการจัดการจราจรทางน้ำแทนทางบกในช่วงเวลาที่มีการจราจรติดขัด และความรู้สึกรักของประชาชนในท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงในครั้งนี้รู้สึกพอใจในระดับปานกลาง

ส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือส่วนใหญ่ประชากรในท้องถิ่นไม่ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ตอบแบบสอบถามประชากรในท้องถิ่นได้เสนอข้อเสนอแนะและความคิดเห็นไว้มีหลากหลายคือ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการดูแลเรื่องขยะและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และคิดว่าเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาการท่องเที่ยวและร่วมในการอนุรักษ์แม่น้ำปิง อยากให้มีหน่วยงานภาครัฐมาดูแล และลดจำนวนเรือในการให้บริการ ส่วนที่มึความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวทางเรือมีประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว ทำให้มีการรักษาแม่น้ำให้เหมือนเดิม ควรมีการขยายแม่น้ำ ควรมีการป้องกันการพังของตลิ่ง ควรมีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยในเรือทุกลำ มีประชาชนบางส่วนที่มึความคิดเห็นว่าไม่ควรมึกิจกรรมการท่องเที่ยวทางเรือเลย ควรลดอัตราค่าโดยสาร ควรมีการปรับปรุงเรือ

3) นโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีนโยบายด้านการตลาดที่ส่งเสริมให้คนไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในประเทศไทยแล้วยังมีนโยบายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้กระจายสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ภายในประเทศไทย นอกจากนั้นแล้วยังมีนโยบายในการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัยฎางค์ โปราณานนท์ (2541) ที่ได้สรุปในแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวภาคเหนือถึงการพัฒนากการท่องเที่ยวเขตภาคเหนือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม และการเพิ่มศักยภาพในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวยังภาคเหนือ นอกจากนั้นแล้วการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังพร้อมที่จะให้

ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และสนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจให้มีการพัฒนาร่วมกันอย่างสอดคล้องและดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

กรมเจ้าท่าเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินกิจการการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง โดยหน่วยงานให้ความสำคัญต่อการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้บริการเรือท่องเที่ยว มีกระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเรือท่องเที่ยวโดยการเข้ามาควบคุมดูแลและมีการดำเนินการ ตรวจสอบการดำเนินงานของกิจการอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการอบรมผู้ควบคุมเรือในเรื่องของการจราจรทางน้ำ และผลกระทบต่างๆ ที่เกิดจากการสัญจรทางน้ำกับสิ่งแวดล้อม และรวมถึงการควบคุมดูแลความประพฤติของเจ้าของกิจการเรือและพนักงานผู้ควบคุมเรือ นอกจากนี้หน่วยงานยังให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการและดูแลเรื่องความสวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสภาพภูมิทัศน์สองฝั่งแม่น้ำปิง ซึ่งรวมถึงสิ่งปลูกสร้างที่ล่งล้ำลงสู่แม่น้ำ ในการดำเนินงานนี้ได้สอดคล้องกับนโยบายบางข้อของเทศบาลนครเชียงใหม่ในแผนพัฒนาเทศบาลนครเชียงใหม่ 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) ในการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในเรื่องคุณภาพของสินค้าทางการท่องเที่ยวและการเพิ่มมาตรการในด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลให้การดำเนินงานของกิจการเรือล่องแม่น้ำปิงต้องมีการควบคุมและพัฒนากิจการของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

เทศบาลนครเชียงใหม่มีหน่วยงานที่ดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยตรงมีความรับผิดชอบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการดำเนินงานในการพัฒนาตามนโยบายของเทศบาลและสอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาจากส่วนกลางของประเทศ ซึ่งกองวางแผนและวิเคราะห์เป็นผู้วางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยจะพิจารณาถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง ที่เป็นจุดดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวและก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ (2540) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้คือการดำเนินงานที่ทำให้การท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการดำเนินงานของหน่วยงานมีโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง เป็นโครงการในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ แม่น้ำปิง พัฒนาสภาพภูมิทัศน์สองฝั่งแม่น้ำปิง รวมถึงกิจกรรมและโครงการที่สร้างจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์แม่น้ำปิง โดยกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดผลดีและสนับสนุนต่อการดำเนินกิจการเรือล่องแม่น้ำปิงให้มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีต่อไปในอนาคต

นายอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้กล่าวถึงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยภาพรวมของทั้งจังหวัดเชียงใหม่ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและรวมถึงความต่อเนื่องของการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ โดยหน้าที่ของทางอำเภอช่วยในการสนับสนุนและ ส่งเสริมและรักษากฎระเบียบต่าง ๆ ในการดำเนินการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรื่อนั้นต้องขึ้นอยู่กับจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในการ ดูแลการดำเนินงานของกิจการให้ไม่มีผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ แม่น้ำปิง โดยรวมถึงการพัฒนาศักยภาพของแม่น้ำปิงให้มีความพร้อมและมีความเหมาะสมในการรองรับ กิจกรรม การท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องมีความรับผิดชอบต่อภาระงานของตนเองและพร้อมที่จะรับฟังปัญหาหรือผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและประชาชนที่อยู่ภายในท้องถิ่นเพื่อให้สามารถพัฒนากิจการและสามารถดำเนินกิจการอย่างประสบความสำเร็จ

องค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่ามและสันผีเสื้อ หน่วยงานทั้งสองแห่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลในพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำปิงที่ให้บริการเรือล่องแม่น้ำปิง นโยบายในการพัฒนาภายในท้องถิ่นของทั้งสองหน่วยงานเป็นนโยบายที่จะพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ภายในท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับแนวทางบางประการในการพัฒนาการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ โดยเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูภายในท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยทั้งนี้ทางหน่วยงานได้นำแนวคิดของการมีส่วนร่วมภายในชุมชนเข้ามาเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาภายในท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพว่าต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก และรวมถึงการมีส่วนร่วมกับทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวมีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน ทางหน่วยงานภาครัฐเล็งเห็นถึงโครงการที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และให้เกิดประโยชน์ในการใช้พื้นที่สาธารณะของประชาชนในท้องถิ่น และเป็นการนำเสนอสภาพธรรมชาติของแม่น้ำปิงและวิถีชีวิตที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่น จึงได้ริเริ่มโครงการตลาดน้ำท่าหลุกสันผีเสื้อ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดบางประการของ ภราเดช พยัฆวิเชียร (2542) ที่ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นกระบวนการและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์ ในโครงการได้ดำเนินแผนการในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะให้เป็นพื้นที่ใช้สอย เป็น

สถานที่ที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น หอมเมือง การนวดประคบโดยใช้ยาแผนโบราณและสมุนไพรในท้องถิ่น มีพื้นที่ในการขายสินค้าท้องถิ่น พื้นที่ในการจัดกิจกรรมการแสดงพื้นบ้านและจัดงานเทศกาล ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ในปัจจุบันเนื่องจากการดำเนินงานขาดความร่วมมือประสานงานที่ดีภายในชุมชนเองจึงทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ จากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ครบองค์ประกอบ เนื่องจากการขาดความมีส่วนร่วมภายในของชุมชนและท้องถิ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานก็ยังมีโครงการต่าง ๆ อีกหลายโครงการซึ่งรวมถึงโครงการพัฒนาแม่น้ำปิงซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการท่องเที่ยวทางเรือ องค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่ามและสันติคีรีได้ร่วมมือกับเทศบาลนครเชียงใหม่ กรมเจ้าท่าและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสภาพภูมิทัศน์สองฝั่งแม่น้ำปิงให้มีความสวยงาม การควบคุมผู้บุกรุกถ่วงถ้ำปลูกสร้างอาคารลงในแม่น้ำปิง นอกจากนั้นยังได้จัดทำโครงการต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำปิงเพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แม่น้ำปิงและสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมที่สนับสนุนต่อการท่องเที่ยวทางเรือให้สามารถพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต

5.2.2 ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

การศึกษาปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง เป็นการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง โดยการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงและสภาพทั่วไปของแม่น้ำปิง นโยบายในการบริหารจัดการภายในองค์กรและการดำเนินงานด้านการตลาดการท่องเที่ยว ดังนี้คือ

1) สภาพโดยทั่วไปของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

การท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจเรือล่องแม่น้ำปิงได้ย้ายถิ่นฐานจากกรุงเทพฯ มาที่จังหวัดเชียงใหม่และทำการสำรวจแม่น้ำปิงพบว่าเหมาะสมในการประกอบธุรกิจเรือท่องเที่ยว และผู้ประกอบการเองเคยประกอบธุรกิจเรือบริการที่กรุงเทพฯ มาก่อนจึงเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการเรือท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ เต็มดวง ตรีธัญญพงศ์ (2524) ที่ได้กล่าวว่า ทิศทางการย้ายถิ่นของประชากรจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยดึงดูดของท้องถิ่นที่คนจะเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ ในขณะที่ท้องถิ่นเดิมมีสภาพที่ไม่พึงปรารถนาจึงมีการแสวงหาโอกาสเพื่อจะเปลี่ยนหรือโยกย้ายออกไปสู่ถิ่นที่มีปัจจัยดำรงชีพที่มีความเหมาะสมและเป็นที่พึงปรารถนาของคนทั่วไปมากกว่า ถ้าเป็นผู้ประกอบการก็จะแสวงหาแหล่งทำมาหากินใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเก่าอยู่เสมอ เนื่องจากแม่น้ำปิงเป็นแม่น้ำที่ทำการเกษตรเพียงอย่างเดียวมีสภาพธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การ

ท่องเที่ยวทางเรือจากสภาพธรรมชาติที่สวยงามและเป็นที่ต้องการมาท่องเที่ยว ก็ถือได้ว่าเป็น สิ่งดึงดูดใจตามธรรมชาติที่ Middleton (1988) ได้กล่าวถึงในปัจจุบันที่เกี่ยวกับการดึงดูดใจ นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่รวมอยู่กับองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

นอกจากนั้นการให้บริการของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง เป็นการให้บริการล่องเรือท่องเที่ยวพร้อมทั้งให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิงให้กับนักท่องเที่ยวและยังมีจุดแวะชมที่บ้านชาวนาไทย ซึ่งนำเสนอถึงวิถีชีวิตชาวนาไทย และพันธุ์พืชพื้นถิ่นในประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ตรงกับแนวคิดของ อนุชา เล็กสกุลดิลก (2541) ที่ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเป็นการดำเนินงานของเอกชนไม่ได้เกิดจากความคิดริเริ่มและการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจึงทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวจึงไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการได้อย่างเต็มรูปแบบแต่อย่างไรก็ตามประชาชนหรือหน่วยงานภาครัฐก็สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นต่อผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางเรือ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อทุกฝ่ายและเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการท่องเที่ยว

สภาพโดยทั่วไปของแม่น้ำปิงในปัจจุบันมีสภาพดีขึ้นกว่าในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาในช่วงระยะก่อนน้ำในแม่น้ำปิง มีสีดำคล้ำและมีกลิ่นเหม็นรุนแรงมาก มีขยะและเศษวัชพืชเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการทิ้งน้ำเสีย สิ่งปฏิกูลและขยะลงในแม่น้ำปิง เมื่อเกิดการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงขึ้นประชาชนในท้องถิ่นเกิดความตระหนักถึงคุณค่าของแม่น้ำปิง และเกิดความละอายต่อนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและหน่วยงานภาครัฐเกิดความตื่นตัวในกระแสของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภายในท้องถิ่น เนื่องจากมีโครงการต่าง ๆ ภายใต้พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์แม่น้ำสายสำคัญต่าง ๆ ภายในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงแม่น้ำปิงที่เป็นแม่น้ำสายสำคัญของภาคเหนือด้วย จึงเป็นมูลเหตุให้สภาพโดยรวมของแม่น้ำปิงในปัจจุบันดีขึ้น

การดำเนินงานภายในของบริษัทแม่ปิงริเวอร์ครุซเป็นการดำเนินการแบบครบวงจรจึงมุ่งในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรในองค์กรที่ให้บริการกับนักท่องเที่ยวและการสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวในการใช้บริการเรือล่องแม่น้ำปิง ซึ่งในการพัฒนาเรื่องการบริหารมีการจัดการอบรมและมีการพัฒนากิจกรรมและเส้นทางในการให้บริการกับนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งตรงกับนโยบายหลักในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและแผนพัฒนาเทศบาลนครเชียงใหม่ 5 ปี (2545-2549) ในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานที่ดีสามารถรองรับการ

ขยายตัวของการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และยังคงคล้องกับแนวคิดของ Rust; Zahorik and Keiningham (1996) ที่ได้กล่าวถึงการดำเนินการด้านการตลาดของสินค้าบริการ ซึ่งประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบที่สำคัญที่แตกต่างไปจากสินค้าทั่วไป คือ 7 P's ประกอบไปด้วย สินค้า ราคา ช่องทางในการจัดจำหน่าย การประชาสัมพันธ์ บุคลากรที่ให้บริการ กระบวนการในการให้บริการ และภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ซึ่งเรือแม่ปิงริเวอร์ครูซได้จัดการส่วนประกอบที่สำคัญต่าง ๆ เหล่านี้ดังนี้

(1) สินค้า(Product)

การท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงมีสินค้าที่สำคัญคือความสวยงามของทิวทัศน์ บรรยากาศสองฝั่งแม่น้ำปิง ที่ประกอบไปด้วยธรรมชาติที่สวยงามของพื้นที่สาธารณะพื้นที่ทำการเกษตรสองฝั่งแม่น้ำ อาคารบ้านเรือนสมัยโบราณและอาคารบ้านเรือนสมัยใหม่ รวมถึงสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ตลาดวโรรส ตลาดต้นลำไย สะพานต่าง ๆ ที่ใช้ข้ามแม่น้ำปิง เป็นต้น ซึ่งตรงกับแนวคิดที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดทางการท่องเที่ยวของ Middleton (1988) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่ประกอบไปด้วยสิ่งดึงดูดใจตามธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรม และสิ่งดึงดูดใจทางสังคม การให้บริการการท่องเที่ยวทางเรือได้ดำเนินการครบทุกกระบวนการที่สอดคล้องกับแนวคิดการตลาดการท่องเที่ยวของ Middleton (1994) ที่ให้ความหมายการตลาดการท่องเที่ยวว่าเป็นการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวและจัดองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น ดังนั้นเพื่อให้การประกอบธุรกิจประสบความสำเร็จ หลังจากศึกษาความต้องการของลูกค้าแล้ว บริษัทแม่ปิงริเวอร์ครูซจึงควรปรับปรุงสินค้าที่มีอยู่ หรือสร้างสินค้าใหม่ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าที่มาใช้บริการของกิจการ

(2) ราคา (Price)

ในการจัดการด้านราคานี้ บริษัทแม่ปิงริเวอร์ครูซได้กำหนดราคาในการใช้บริการเรือตามรายการที่ได้นำเสนอแก่นักท่องเที่ยวเป็นราคาเดียวกันตลอดปี และค่าตอบแทนที่บริษัทแม่ปิงริเวอร์ครูซให้กับมัคคุเทศก์และบริษัทนำเที่ยวนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยวและความถี่ของการใช้บริการซึ่งโดยปกติจะมีค่าตอบแทนที่เป็นราคามาตรฐานไว้ในแต่ละรายการ ดังนั้นจึงเป็นแรงจูงใจที่จะผลักดันให้มัคคุเทศก์และบริษัทนำเที่ยวมาใช้บริการเรือท่องเที่ยวซึ่งเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการเรือท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยวนั้นมีจำนวนมาก

เนื่องจากการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงเป็นการดำเนินงานของหน่วยงานเอกชนและเป็นผู้ประกอบการเดียวที่ดำเนินงานอยู่ภายในจังหวัดเชียงใหม่ จึงมีความ

คล่องตัวในการจัดการด้านราคา ถึงแม้ว่าในบางช่วงของแต่ละปี (ช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว) ของ จังหวัดเชียงใหม่การจัดการด้านราคาไม่สามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้แต่เป็นเพียงช่วง ระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้นเมื่อนำมาพิจารณากับรายได้ตลอดทั้งปีกิจการสามารถดำเนินการอยู่ได้ โดย ทั้งนี้กิจการได้พิจารณาปัจจัยอื่นๆ ในการกำหนดราคาจำหน่ายของกิจการ นอกจากวัตถุประสงค์ ในการก่อตั้งของกิจการ การคำนึงถึงลักษณะของสินค้า ต้นทุน อำนาจการซื้อของลูกค้า สถานการณ์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ประกอบการพิจารณากำหนดราคาของสินค้าด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาก็พบว่า ในการจำหน่ายรายการนำเที่ยวล่องเรือแม่น้ำปิงนั้นไม่เป็นปัญหาและ อุปสรรคในด้านราคาของสินค้าที่นำเสนอให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว แต่ ในช่วงเวลานอกฤดูการท่องเที่ยวที่รายรับของกิจการ ไม่ครอบคลุมกับรายจ่ายซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการจำหน่ายและการตั้งราคาเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่ได้ให้ความหมายกับธุรกิจท่องเที่ยวว่า เป็นการดำเนินธุรกิจที่ ให้ บริการและตอบสนองความต้องการแก่นักท่องเที่ยว และได้รับกำไรจากการประกอบธุรกิจเป็น การตอบแทนเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปและพัฒนาสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต่อไป

(3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

เรือแม่ปิงริเวอร์ครูซมีช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าอยู่ 2 ช่องทาง คือ ขายโดยตรงไปยังนักท่องเที่ยว และขายผ่านคนกลางคือบริษัทนำเที่ยว แต่การขายไปยังทั้ง 2 ช่องทางนั้น เป็นไปตามกลไกความต้องการของลูกค้า

นอกจากนั้นแล้ว บริษัทแม่ปิงริเวอร์ครูซได้มีการสร้างความสัมพันธ์ อันดีกับบริษัทนำเที่ยวและหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเชียงใหม่ในขณะที่ดำเนินกิจการอยู่ โดยการ เข้าพบบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการประกอบ กิจกรรมต่าง ๆ ภายในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการเข้าพบนั้นจะนำเสนอรายการพิเศษต่างๆ ที่ทาง กิจการสามารถจัดให้กับบริษัทนำเที่ยวที่จัดคณะเดินทางมาใช้บริการในราคาพิเศษหรือกิจกรรม พิเศษที่มีปริมาณนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังให้ความร่วมมือในการ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำปิงกับหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ จึงทำให้กิจการได้รับความสนใจและได้รับการสนับสนุนในการดำเนินกิจการดีขึ้นเป็นลำดับทุกปี

(4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

บริษัทเรือแม่ปิงริเวอร์ครูซได้ดำเนินการด้านการตลาดในด้านการ ส่งเสริมการตลาดโดยการมุ่งเน้นด้านการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยทั้งจากนักท่องเที่ยว ผู้ใช้บริการและบริษัทนำเที่ยวที่บอกต่อๆ กันหรือแม้แต่หน่วยงานภาครัฐที่ได้รับข้อมูลที่ทันสมัย อยู่เสมอจากกิจการถึงการเปลี่ยนแปลงรายการท่องเที่ยว กิจกรรมต่าง ๆ หรือบริการพิเศษสำหรับ

นักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ จากการประชาสัมพันธ์ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับกิจการ ดังจะเห็นได้จากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น และรวมถึงการถูกนำเสนอให้เป็นรายการนำเที่ยวกับผู้ที่มาเยี่ยมชมเยือนทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มาทัศนศึกษาดูงานในบางหน่วยงานของรัฐบาลภายในจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งนำข้อมูลการท่องเที่ยวทางเรือไปเผยแพร่ต่อไปให้เป็นที่ยู่อักมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ นั้นหมายถึงหน่วยงานภาครัฐบางหน่วยงานก็ให้การสนับสนุนช่วยเหลือกิจการในการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทั้งนี้อาจจะเนื่องด้วยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) ได้กล่าวถึงการให้ความสำคัญกับตลาดต่างประเทศที่รวมถึงการวิจัยตลาด การโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวในประเทศ โดยมุ่งเน้นตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่นำเงินมาใช้ภายในประเทศไทย และยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ ดังนั้นการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงในจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีในการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานของรัฐบาลบางหน่วยงาน

ทั้งนี้ในการดำเนินงานของกิจการเองได้ทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการขายตรงสู่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการเข้าพบที่บริษัทนำเที่ยวต่างๆ ภายในจังหวัดเชียงใหม่และรวมถึงการจัดพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสาร โบรชัวร์ แจกให้กับนักท่องเที่ยวตามโรงแรมสถานที่พักต่างๆ ภายในจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังได้ลงโฆษณาประชาสัมพันธ์กิจการในหนังสือวารสารท่องเที่ยวท้องถิ่นภายในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้จักการท่องเที่ยวทางเรือจากการแนะนำของบริษัทนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ในจังหวัดเชียงใหม่ และจากสื่อประชาสัมพันธ์ที่กิจการได้จัดเตรียมไว้ตามสถานที่พักแรมต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้นรู้จักการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงจากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่นกันและรู้จักจากการถูกรวบรวมอยู่ในรายการท่องเที่ยวแล้ว

(5) บุคลากร (People)

บุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการกิจการการท่องเที่ยวทางเรือมีจำนวนไม่มากเนื่องจากปริมาณของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการในแต่ละครั้งของการให้บริการต่อ 1 วันจึงทำให้สามารถหมุนเวียนมาให้บริการได้ และพนักงานส่วนใหญ่เป็นคนภาคเหนือ ซึ่งมีอหยาศัยดีได้รับคำชมเชยจากนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ เนื่องจากในการดำเนินงานที่มีปริมาณบุคลากรจำนวนไม่มากจึงทำให้เจ้าของกิจการสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง มีการจัดอบรมเทคนิคในการให้บริการข้อมูลเพิ่มเติมในเส้นทางท่องเที่ยวของกิจการ การอบรมการใช้ภาษาต่างประเทศ ฯลฯ เท่าที่ทางกิจการสามารถจัดอบรมขึ้นมาให้กับพนักงานและตามความเหมาะสมของแต่ละช่วงเวลาและ

สถานการณ์ ในบางครั้งได้ขอความร่วมมือจากกรมเจ้าท่าเพื่อจัดอบรมพนักงานให้ข้อมูลเพิ่มเติมในการบังคับควบคุมเรือโดยสารในแม่น้ำ และยังรวมถึงการอบรมมารยาท พฤติกรรมทั่วไปของพนักงาน ตลอดเวลาที่ทำงานกับเรือแม่ปิงรีเวอร์ครูซ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดตลาดบริการของ Professor Gronroos (2536) ที่กล่าวว่า การตลาดของการบริการนั้นต้องอาศัยความเชื่อถือของตลาดจากภายใน ซึ่งหมายถึงการที่บริษัทอบรมและจูงใจพนักงานซึ่งต้องสัมผัสกับลูกค้าเพื่อจะให้การบริการกับลูกค้าได้อย่างเป็นที่น่าสนใจ และจากการตลาดแบบปฏิสัมพันธ์ หมายถึง ทักษะของพนักงานในการที่จะปฏิบัติต่อลูกค้าได้เป็นอย่างดี

บริษัทแม่ปิงรีเวอร์ครูซได้นำหลักการจากการดำเนินงานของตลาดทั้งสองประเภทมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของกิจการอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้การดำเนินงานของกิจการมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเกี่ยวเนื่องกับผลตอบแทนที่บุคลากรได้รับจากกิจการในแต่ละเดือนในรูปของเงินเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ และผลตอบแทนที่ได้รับในขณะปฏิบัติงานจากนักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้บริการมีจำนวนค่อนข้างสูงจึงทำให้บุคลากรมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังและเต็มใจจึงทำให้ได้รับคำชมเชยจากนักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ

(6) ขั้นตอนการให้บริการ (Process)

ในการให้บริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจนถึงจบสิ้นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงตามแนวคิดของ Rust; Zahorik and Keiningham (1996) ซึ่งอธิบายว่าขั้นตอนการให้บริการหมายถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการให้บริการลูกค้านับตั้งแต่เข้ามาใช้บริการจนจบสิ้นทุกขั้นตอนนั้น มีความราบรื่นและต่อเนื่องอาจเพราะด้วยกิจการดำเนินงานให้บริการท่องเที่ยวภายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จึงทำให้การเดินทางมาใช้บริการท่องเที่ยวทำได้โดยง่ายและสะดวกทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ เดินทางมาด้วยตนเอง หรือจะเรียกใช้รถบริการรับ-ส่งของกิจการที่ให้บริการรับส่งจากโรงแรมที่พักในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มายังสถานที่ให้บริการท่องเที่ยวด้วยจึงเพิ่มความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวที่ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ได้กล่าวว่า การดำเนินธุรกิจที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ธุรกิจด้านการขนส่งที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยความสะดวก สบาย ปลอดภัย และรวดเร็ว นับเป็นปัจจัยแรกที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ จึงทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเรือท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วเมื่อนักท่องเที่ยวมาใช้บริการและพบกับการให้บริการที่ดีของกิจการจึงทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและบอกต่อกับผู้อื่นให้มาใช้บริการ จึงทำให้ในปัจจุบันกิจการมีปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับทุกปี

(7) ภาพลักษณ์ต่าง ๆ ขององค์กร (Physical Evidence)

ด้านภาพลักษณ์ของกิจการเรือล่องแม่น้ำปิงภายในจังหวัดเชียงใหม่ นั้นยังถือได้ว่าไม่โดดเด่นมากนักถ้าเปรียบเทียบกับกาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอื่นภายในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากภาพลักษณ์และรูปแบบการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมของจังหวัดนั้นต้องเป็นการท่องเที่ยวชมธรรมชาติในป่าเขาโดยการนั่งช้างเพื่อการท่องเที่ยวหรือการท่องเที่ยวแบบเดินป่า เพราะสภาพพื้นที่โดยส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าธรรมชาติ

แต่อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อชมธรรมชาติ การท่องเที่ยวทางเรือก็เป็นการท่องเที่ยวชมธรรมชาติในอีกรูปแบบหนึ่งภายในเขตอำเภอ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกมาใช้บริการได้เมื่อนักท่องเที่ยวรู้จักและมาใช้บริการและพบกับความประทับใจจึงบอกต่อไปยังคนรู้จักการท่องเที่ยวทางเรือจึงได้รับความสนใจมากเป็นลำดับ และจากปัจจัยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เสียเวลาในการเดินทางและค่าใช้จ่ายมากซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการในการเที่ยวชมธรรมชาติของนักท่องเที่ยวได้ จึงทำให้การดำเนินกิจการเรือล่องแม่น้ำปิงสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2543) ที่ได้ให้ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยวว่าเป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อวิเคราะห์ให้ทราบว่าตลาดเป้าหมายหรือนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายต้องการสินค้าหรือบริการทางการท่องเที่ยวอย่างไรและเมื่อไร เพื่อสามารถนำไปปรับธุรกิจการท่องเที่ยวให้สามารถตอบสนองต่อความพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายอย่างได้ผล จึงทำให้ภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวทางเรือเป็นที่นิยมมาท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำปิงภายในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

นอกจากนั้นกิจการเรือล่องแม่น้ำปิงยังได้สร้างภาพลักษณ์ของกิจการโดยการทำโลโก้สัญลักษณ์เรือติดไว้กับรถบริการรับ-ส่ง นักท่องเที่ยวภายในเขตอำเภอเมือง และทำป้ายบริเวณทางเข้าหน้าวัดชัยมงคลเป็นสัญลักษณ์เรือท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง ซึ่งสามารถสังเกตได้อย่างง่ายดาย

5.2.3 การวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

เป็นการศึกษาถึงสถานการณ์ทั่วไปของกิจการเรือท่องเที่ยวแม่น้ำปิง ตามแนวคิดการวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวของ Seaton and Bennett (1996) ที่ได้อธิบายว่าในกระบวนการจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยว ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ก่อน แต่เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ต้องการที่จะนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากประชากรทุกกลุ่มที่ทำการศึกษามาวิเคราะห์/สังเคราะห์ เพื่อหาให้พบถึงปัญหา

และอุปสรรคในการดำเนินการเรือท่องเที่ยว แล้วนำมาวิเคราะห์สินค้าของตนเองเพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ปัญหาของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.1) เจ้าของกิจการเป็นผู้ขาดทุนด้านงบประมาณและการลงทุนเอง ต้องพะวงต่อการสร้างกำไรหรือขาดทุนการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงจึงต้องเผชิญกับภาระกดดันในการลงทุนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่ได้กล่าวถึงการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวว่าเป็นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวและได้รับกำไรจากการประกอบธุรกิจเป็นการตอบแทน

1.2) เนื่องจากเป็นการทำงานระบบครบวงจรจึงทำให้พนักงานทุกคนจะต้องปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นๆ เมื่อพนักงานคนอื่นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นผลให้การพัฒนาบริการไม่ชัดเจน และบุคลากรยังขาดความชำนาญในการใช้ภาษาต่างประเทศได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดตลาดบริการ ของ Holloway and Plant (1992) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของสินค้าบริการ โดยกล่าวถึงความหลากหลายของสินค้าบริการซึ่งต้องใช้คนเป็นผู้ให้บริการ ดังนั้นการควบคุมคุณภาพให้คงที่จึงกระทำได้โดยยากเพราะคนมีความคิด มีอารมณ์และมีการฝึกฝนที่ต่างกัน

1.3) ขาดความดึงดูดใจและน่าสนใจในเส้นทางท่องเที่ยวและกิจกรรมในขณะท่องเที่ยว รวมถึงจุดแวะชมที่สามารถชื่นชมได้เพียงจุดเดียว ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ ที่ Middleton (1988) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่สำคัญซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวนั้นสภาพธรรมชาติความเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่นั้นๆ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นนั้นเรียกว่าเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ

1.4) สภาพของเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเรือ รวมถึงอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย ภายในเรือที่ยังต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้ และรวมถึงราคาของค่าบริการที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าควรจะลดราคาลงบ้างในบางช่วงของฤดูกาลท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังกล่าวถึงปัญหาการประชาสัมพันธ์ของกิจการที่ยังไม่ทั่วถึงกับนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม เนื่องจากไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์จากการประชาสัมพันธ์ของกิจการและจากหน่วยงานภาครัฐบางหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการตลาดบริการของ Rust ; Zahorik and Keiningham (1996) ที่ได้กล่าวถึง ลักษณะของสินค้าบริการที่มีลักษณะพิเศษที่

แตกต่างไปจากสินค้าปกติที่ประกอบไปด้วย 7 P's คือ สินค้า ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร ขั้นตอนการให้บริการ และภาพลักษณ์ต่าง ๆ ขององค์กร สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการดำเนินกิจการเรือท่องเที่ยว

1.5) ควรให้ความสำคัญกับสถานที่ติดต่อให้บริการ สถานที่จอดเรือ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาดน่าใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของ Middleton (1988) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการดำเนินกิจการ

2) อุปสรรคของการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1) ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีความตระหนักถึงกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์แม่น้ำของประเทศมากขึ้น จึงทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการท่องเที่ยวทางเรือว่าก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและแม่น้ำ เนื่องจากการท่องเที่ยวทางเรือต้องใช้ทรัพยากรทางน้ำ คือแม่น้ำปิงเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงสอดคล้องกับแนวคิดธุรกิจท่องเที่ยวของชยันต์ ผลโลก (2539) ที่กล่าวว่าธุรกิจการท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นอุตสาหกรรม ซึ่งต้องพึ่งพาการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และยังมีบริโภคทรัพยากรอย่างหนักหน่วง

2.2) กิจการไม่สามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีเนื่องจากการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดเชียงใหม่ที่นิยมเดินทางมาในช่วงฤดูหนาวเป็นปริมาณมาก ทำให้ช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวมีปริมาณนักท่องเที่ยวน้อยมากหรือไม่มีเลย

2.3) สภาพของแม่น้ำปิงในช่วงหน้าแล้ง น้ำน้อยไม่เหมาะแก่การท่องเที่ยว เนื่องจากต้องใช้เวลามากกว่าในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และในหน้าน้ำมีปริมาณน้ำมากเกินไปไม่สามารถให้บริการท่องเที่ยวได้ อาจเกิดความไม่ปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

2.4) ปัญหาของทัศนียภาพสองข้างทางแม่น้ำปิงที่ถูกบุกรุกปลูกสร้างอาคาร ล่วงล้ำลงมาในแม่น้ำ และกลิ่นของน้ำที่ได้รับผลกระทบจากการทิ้งน้ำเสียจากอาคารบ้านเรือน และผู้ประกอบการร้านค้าที่อยู่ตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิงจึงทำให้เกิดทัศนอุจาดในการท่องเที่ยว

2.5) จากคติความเชื่อของคนในท้องถิ่นที่นิยมใช้การเดินทางทางบกมากกว่าทางน้ำจึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจในความปลอดภัยในขณะที่ใช้บริการเรือ

2.6) ประชาชนในท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐขาดความร่วมมือต่อการพัฒนาทัศนียภาพและสภาพของแม่น้ำปิง จึงทำให้แม่น้ำปิงไม่มีศักยภาพเพียงพอต่อการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดธุรกิจท่องเที่ยวของ ชยันต์ ผลโลก (2539) ที่ได้กล่าวถึงธรรมชาติของธุรกิจท่องเที่ยว หากต้องการให้ธุรกิจท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ยั่งยืนได้

จำเป็นต้องจัดการให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสังคม และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ต้องเพิ่มประสิทธิภาพและประสานงานกันได้

2.7) การขาดความเอาใจใส่ในการดูแลรักษาแม่น้ำปิงของประชาชนในท้องถิ่นและความไม่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบกิจการต่าง ๆ ริมฝั่งแม่น้ำปิง ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยว ของผู้เข้ารับการอบรม หลักสูตรการวิจัยทางสังคมศาสตร์ รุ่นที่ 17 (2525) ที่ได้กล่าวว่า ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประชาชนในด้านสิ่งแวดล้อม นั้นจะทำให้ประชาชนสนใจกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการรักษาความสะอาดเป็นระเบียบมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาที่ได้ทำการศึกษาจากแนวคิด หนังสือ และเอกสาร รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผลการศึกษา และอภิปรายผลการศึกษา ซึ่งนำมาถึงข้อสรุปหลายประการ เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิงที่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น

1) เพื่อตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมดังนี้

1.1) การพัฒนาสินค้าของการท่องเที่ยวทางเรือให้มีความเหมาะสมในการให้บริการกับนักท่องเที่ยวทำได้ดังนี้คือ

- ควรมีการตรวจตราอุปกรณ์เรือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้งานได้อย่างสะดวกสบาย
- ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายในขณะที่นักท่องเที่ยวใช้บริการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากขึ้นและเพิ่มมูลค่าของสินค้าทางการท่องเที่ยวทางเรือให้มีความคุ้มค่ากับราคาค่าบริการ
- ควรมีการสำรวจเส้นทางเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้มีความหลากหลายของเส้นทางในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- ควรมีการเสริมเกร็ดความรู้และตำนาน และข้อมูลต่าง ๆ ของเชียงใหม่เมื่อล่องเรือผ่านโบราณสถานและสถานที่ประวัติศาสตร์

รวมถึงอาคารสิ่งปลูกสร้างและข้อมูลวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของคนในท้องถิ่นในเส้นทางท่องเที่ยว

- ควรมีการจัดงานหรือกิจกรรมพิเศษในช่วงเทศกาลหรืองานสำคัญต่าง ๆ งานแสงสีเสียงของสะพานสำคัญต่าง ๆ งานอู่เป็ง ในจังหวัดเชียงใหม่โดยการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในท้องถิ่น

1.2) ตระหนักถึงการดำเนินกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิง ซึ่งกระทำได้ดังนี้คือ

- โดยการตรวจสอบ สภาพเรือที่ให้บริการและอุปกรณ์ชิ้นส่วนเครื่องยนต์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานอยู่เสมอ
- มีถังขยะรองรับขยะที่เกิดจากการท่องเที่ยวหรือจากนักท่องเที่ยวใช้บริการภายในเรือ
- ในขณะที่ให้บริการท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามกฎของกรมเจ้าท่าอย่างเคร่งครัดในการจำกัดความเร็วในการเดินเรือเพื่อลดการพังทลายของตลิ่งริมฝั่งแม่น้ำปิง
- ในบางช่วงเวลาของฤดูกาลท่องเที่ยวควรมีการลดจำนวนปริมาณเรือที่ให้บริการกับนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับปริมาณของนักท่องเที่ยวเพื่อลดการพังทลายของตลิ่งริมน้ำ
- มีกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ที่สนับสนุนและส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำและสิ่งแวดล้อมในขณะที่ให้บริการท่องเที่ยว

1.3) ควรมีฝ่ายจัดการด้านการตลาดของกิจการเรืออย่างเป็นรูปธรรม โดยกระทำได้ดังนี้คือ

- ควรมีการจัดตั้งฝ่ายการตลาดเพื่อทำการประชาสัมพันธ์กิจการให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว โดยทั้งนี้อาจต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่นการทำ web site ของกิจการให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว
- เมื่อเกิดกระแสต่อต้านหรือกระแสการอนุรักษ์ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวทางเรือควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการดำเนินงานของกิจการ
- ควรมีการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายโดยการขยายตลาดนอกเหนือจากภายในตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่

- ควรมีการร่วมดำเนินการประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐเพื่อ
ก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.4) การพัฒนานุเคราะห์ภายในกิจการสามารถดำเนินการได้ดังนี้คือ

- ควรมีการพัฒนาทักษะและมีการจัดอบรมความประพฤติดของ
พนักงานอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการประเมินผลด้วย
- ควรมีการประเมินผลและทดสอบพนักงานในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่
ควรเกิดขึ้นในขณะให้บริการท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีการประชุม
อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือมีการส่งพนักงานไปอบรมตามหน่วยงาน
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการเรือท่องเที่ยว
- เมื่อมีข้อมูลหรือแนวทางในการให้บริการใหม่ ๆ ควรนำมาพูดคุย
ร่วมกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- เพิ่มสิ่งจูงใจหรือผลตอบแทนให้กับบุคลากรเมื่อบุคลากรมีความ
ประพฤดีดีและสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น
- มีกฎระเบียบอย่างชัดเจนในการทำงานเพื่อให้บุคลากรมีแนวทางใน
การปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน

2) เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวทางเรือ
ล่องแม่น้ำปิง

2.1) การเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางบริการเรือล่อง
แม่น้ำปิง ภายในอำเภอเมือง เชียงใหม่ ดังนี้คือ

- ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนใน
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการใช้พื้นที่เกษตรหรือสินค้าของ
ที่ระลึกในท้องถิ่นมาจำหน่าย โดยทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจาก
หน่วยงานภาครัฐและกลุ่มองค์กรในท้องถิ่นด้วย
- ให้ความรู้กับประชาชนและผู้ประกอบการอื่นที่มีกิจการอยู่ตลอด
สองฝั่งแม่น้ำปิงถึงแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของแม่น้ำปิง เพื่อ
ให้เหมาะแก่การอยู่อาศัยและเป็นผลต่อเนื่องถึงการนำมาสู่การ
พัฒนาการท่องเที่ยว
- มีการระบุนโยบายของหน่วยงานภาครัฐอย่างชัดเจนในการ
ดำเนินงานควบคุมดูแลและสนับสนุนต่อการพัฒนาแม่น้ำปิงให้มี
ศักยภาพเพียงพอต่อการท่องเที่ยว

- ภายในท้องถิ่นหน่วยงานภาครัฐท้องถิ่นควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นก่อนที่จะมีโครงการพัฒนาการ ท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดความร่วมมือในการ พัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

2.2) การพัฒนาภาพลักษณ์ของกิจการท่องเที่ยวทางเรือล่องแม่น้ำปิง

- พัฒนาและดูแลความสะอาดภายในพื้นที่ให้บริการ สถานจอดรถ รวมถึงห้องน้ำ และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้พร้อมใช้งาน และมีอย่างเพียงพอต่อการให้บริการได้ตลอดเวลา
- สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวและประชากร ในท้องถิ่นต่อการใช้บริการท่องเที่ยวทางเรือเพื่อให้เกิดความรู้สึก และค่านิยมที่เปลี่ยน ไปต่อการท่องเที่ยวทางเรือ
- ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือต่อหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มองค์กรใน ท้องถิ่น และประชากรในท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนาหรือ ดำเนินโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำปิงตามความเหมาะสม
- ช่วยหน่วยงานภาครัฐสอดส่องดูแลผู้ที่ล่องลำหรือบุกรุกแม่น้ำ หรือ กระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับแม่น้ำปิง

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารังต่อไป

ในการศึกษารังนี้เน้นศึกษาในเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือ ล่องแม่น้ำปิงที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารังต่อไปที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

- 1) ศึกษาถึงการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิงใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ศึกษาถึงความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว ภายในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดสองฝั่งแม่น้ำปิงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 3) ศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำแนวทางในการพัฒนาแม่น้ำปิงมาสู่ขั้นตอน การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- 4) ศึกษาถึงความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำปิงใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในการอนุรักษ์และการรักษาสภาพของแม่น้ำปิง

- 5) ศึกษาถึงศักยภาพของแม่น้ำปิงในการพัฒนาให้เป็นแหล่งสันตนาการ
ทางน้ำ
- 6) ศึกษาถึงความตระหนักถึงคุณค่าของแม่น้ำปิงของประชากรในท้องถิ่นและ
ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อต่อการดำรงชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว